

Informační zpráva za měsíc duben 2020

Obsah zprávy

I. Judikatura

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 21 Cdo 238/2019-94, ze dne 21.5.2019
Dluh zaměstnance vůči zaměstnavateli [str. 2]

II. K judikatuře

Podrobnější informace k materiálům z části I. této zprávy [str. 2 až 5]

III. K některým vybraným otázkám

1) K otázce neplnění smluvních závazků jako možný důsledek epidemie koronaviru
..... [str. 5 až 10]

2) K otázce trestného činu šíření nakažlivé lidské nemoci [str. 10 až 14]

IV. Články a názory

1) Jak je to s nepřítomností zaměstnance na pracovišti kvůli koronaviru? [str. 14 až 20]

2) Ochrana osobních údajů ve světle epidemie koronavir [str. 20 až 25]

V. Nové právní předpisy

Duben 2020 (od částky 52 do 72 24.4. 2020) [str.25 až 26]

I.

Judikatura

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 21 Cdo 238/2019-94, ze dne 21.5.2019

Dluh zaměstnance vůči zaměstnavateli

II.

K judikatuře

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 21 Cdo 238/2019-94, ze dne 21.5.2019

Dluh zaměstnance vůči zaměstnavateli

Skutková podstata souzené věci

Obchodní společnost žalovala svého zaměstnance o neplatnost okamžitého zrušení pracovního poměru.

Zaměstnanec jako žalovaný sdělil žalobkyni, že s ní okamžitě zrušuje pracovní poměr podle ustanovení [§ 56 odst. 1 písm. b\) zák. práce](#). Důvod k tomuto opatření spatřoval v tom, že mu nebyla zaplacená část mzdy, protože zápočet pohledávky na náhradu škody neuznává a považuje ho, jak žalobkyni již dříve sdělil, za neoprávněný a neplatný“.

Žalobkyně se domáhala, aby bylo určeno, že uvedené okamžité zrušení pracovního poměru je neplatné. Žalobu odůvodnila zejména tím, že započítala část její pohledávky vůči žalovanému ze způsobené škody, kterou jí žalovaný způsobil při plnění pracovních úkolů.

Okresní soud žalobu zamítl. Soud prvního stupně zdůraznil, že zákoník práce nevylučuje započtení pohledávek vůči nároku na mzdu, pouze tento limituje, a že započtení pohledávky zaměstnavatele na mzdu zaměstnance je možné při splnění zákonných předpokladů daných zákoníkem práce a subsidiárně občanským zákoníkem. Vzhledem k tomu, že v době započtení pohledávky ani v době rozhodování soudu nebylo postaveno najisto, že právě žalovaný je dlužníkem, tedy, že právě žalovaný způsobil škodu, a současně nebylo ani zjištěno, zda a jaká výše škody žalobkyni vznikla a o příčinné souvislosti v dané situaci se lze pouze dohadovat, přičemž „žalovaný svoji odpovědnost za škodu odmítá a proti výši škody brojí, nelze za této situace považovat pohledávku žalobkyně za jistou či určitou ve smyslu ustanovení [§ 1987 o. z.](#), a tedy způsobilou k započtení. V takovém případě proto není možné, aby sporná pohledávka byla jednostranně řešena jen započítacím úkonem jedné ze stran, nadto z povahy pracovněprávního vztahu silnější stranou zaměstnavatele. Soud prvního stupně proto uzavřel, že žalobkyně nevyplatila žalovanému v řádném výplatním termínu celou mzdu a že proto žalovaný důvodně přistoupil k okamžitému zrušení pracovního poměru.

K odvolání žalobkyně Krajský soud rozsudek soudu prvního stupně potvrdil. Odvolací soud se ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně ve směru neurčitosti a nejistoty pohledávky žalobkyně a o nemožnosti zápočtu takové pohledávky.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání.

Právní posouzení věci Nejvyšším soudem

Žalobkyně - dovolatelka namítala, že odvolací soud nesprávně posoudil oprávněnost zápočtu pohledávky žalobkyně na náhradu škody vůči pohledávce žalovaného na mzdu. Vytkla odvolacímu soudu, že pohledávku žalobkyně použitou k zápočtu shledal jako nejistou nebo neurčitou, aniž by nezpůsobilost této pohledávky k započtení z uvedeného důvodu žalovaný namítl. Žalovaný měl být proto soudy vyzván, aby námitku skutkově upřesnil a opřel o konkrétní důkazy. Žalobkyně se současně domnívá, že popírání samotné existence pohledávky bez dalšího nečiní tuto pohledávku nezpůsobilou k započtení, nýbrž se musí jednat o nejistotu a neurčitost určitého kvalifikovaného rozměru, který již přesahuje obvyklé meze, jež účastníci příslušných právních vztahů oprávněně očekávají a které musejí obecně akceptovat.

Za daného skutkového stavu závisí napadený rozsudek odvolacího soudu (mimo jiné) na **vyřešení otázky hmotného práva, za jakých podmínek lze provést zápočet pohledávky zaměstnavatele na náhradu škody vůči pohledávce zaměstnance na mzdu**. Vzhledem k tomu, že uvedená právní otázka dosud nebyla v rozhodování odvolacího soudu ve všech souvislostech vyřešena, dospěl Nejvyšší soud České republiky k závěru, že dovolání žalobkyně je přípustné.

Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu Nejvyšší soud České republiky dospěl k závěru, že dovolání žalobkyně není důvodné.

Započtení (včetně započtení na pohledávku zaměstnance na mzdu) se v pracovněprávních vztazích řídí – jak vyplývá ze zásady subsidiarity občanského zákoníku na úpravu pracovněprávních vztahů (*srov. § 4 zák. práce*) – občanským zákoníkem.

Dluží-li si strany vzájemně plnění stejného druhu, může každá z nich prohlásit vůči druhé straně, že svoji pohledávku započítává proti pohledávce druhé strany. K započtení lze přistoupit, jakmile straně vznikne právo požadovat uspokojení vlastní pohledávky a plnit svůj vlastní dluh (*§ 1982 odst. 1 o.z.*). Započtením se obě pohledávky ruší v rozsahu, v jakém se vzájemně kryjí.

K započtení jsou způsobilé pohledávky, které lze uplatnit před soudem (*§ 1987 odst. 1 o. z.*).

Pohledávka nejistá nebo neurčitá k započtení způsobilá není (*§ 1987 odst. 2 o. z.*). Zakazuje

se započtení proti pohledávce výživného pro nezletilého, který není plně svéprávný (§ 1988 odst. 1 o. z.). Zakazuje se započtení proti pohledávce na náhradu újmy způsobené na zdraví, ledaže se jedná o vzájemnou pohledávku na náhradu téhož druhu (§ 1988 odst. 2 o. z.). Promlčení pohledávky započtení nebrání, nastalo-li po době, kdy se pohledávky staly způsobilými k započtení (§ 1989 odst. 1 o. z.).

Podle ustanovení § 144a odst. 4 zák. práce započtení proti pohledávce na mzdu, plat, odměnu z dohody a náhradu mzdy nebo platu smí být provedeno jen za podmínek stanovených v úpravě výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy v občanském soudním řádu.

Podle ustanovení § 147 odst. 3 věty druhé zák. práce srážky ze mzdy k náhradě škody jsou možné jen na základě dohody o srážkách ze mzdy [§ 146 písm. b)].

Z uvedeného vyplývá, že proti pohledávce zaměstnance na mzdu, plat, odměnu z dohody a na náhradu mzdy nebo platu je jednostranné započtení ze strany zaměstnavatele – jsou-li dodrženy zákonné limity – obecně přípustné. Jde-li však o pohledávku zaměstnavatele **na náhradu škody, zákon jednostranné započtení ze strany zaměstnavatele zapovídá, neboť možnost provádět srážky ze mzdy k náhradě škody podmiňuje uzavřením dohody o srážkách ze mzdy** (srov. § 147 odst. 3 větu druhou zák. práce). Bez této dohody (uzavřené podle ustanovení § 2045 o. z.) není zaměstnavatel oprávněn srážky ze mzdy (platu, odměny z dohody nebo z náhrady mzdy nebo platu) k náhradě škody provádět, a to ani tehdy, jsou-li splněny předpoklady odpovědnosti zaměstnance za škodu způsobenou zaměstnavateli, zaměstnanec svou odpovědnost za škodu uznal a zavázal se škodu nahradit (srov. § 263 zák. práce). Odpovědnost zaměstnance za škodu, kterou způsobil zaměstnavateli, ani případné uznání škody zaměstnancem, tedy samo o sobě zaměstnavatele neopravňuje, aby částku potřebnou k náhradě této škody jednostranně srazil ze mzdy zaměstnance,

Jestliže tedy v daném případě žalobkyně jednostranně započtla a srazila ze mzdy žalovaného část své pohledávky na náhradu škody, kterou jí měl způsobit žalovaný při plnění pracovních úkolů, aniž by mezi účastníky byla v tomto směru uzavřena dohoda o srážkách ze mzdy, je správný závěr odvolacího soudu, že ani v době do 15 dnů po uplynutí období splatnosti nebyla žalovanému vyplacena část mzdy, aniž pro její nevyplacení existoval zákonný důvod, a že proto žalovaný důvodně přistoupil k okamžitému zrušení pracovního poměru.

Právní věta: *Jednostranné započtení pohledávky zaměstnavatele na náhradu škody proti pohledávce zaměstnance na mzdu, plat, odměnu z dohody a náhradu mzdy nebo platu není přípustné, i kdyby byly dodrženy zákonné limity vyplývající z ustanovení § 278 a § 279 odst. 1 o.s.ř. Zaměstnavatel je oprávněn započíst svou pohledávku na náhradu škody proti pohledávce zaměstnance na mzdu, plat, odměnu z dohody a náhradu mzdy nebo platu a provést srážku*

(srážky) ze mzdy za účelem uspokojení svého nároku na náhradu škody jen na základě dohody o srážkách ze mzdy uzavřené se zaměstnancem.

Celý text judikátu lze nalézt na

<https://www.zakony.cz/soudni-rozhodnuti/nejvyšsi-soud/2019/751/judikat-ns-21-Cdo-238-2019-GNS20192296> (náhled 19.4. 2020)

(pozn. autora zprávy: Nejvyšší soud ČR závěr z tohoto rozhodnutí rozšířil, když uvedl, že zaměstnavatel nemůže jednostranně započíst svou pohledávku vůči zaměstnanci bez uzavření dohody o srážkách ani proti pohledávce zaměstnance **na odstupné** [srov. rozhodnutí sp. zn. 21 Cdo 3557/2019]).

III.

K některým vybraným otázkám

1) K otázce neplnění smluvních závazků jako možný důsledek epidemie koronaviru

Probíhající epidemie koronaviru (COVID-19) a související restriktivní opatření orgánů veřejné moci v současné době nevyhnutelně zasahují do podnikatelské činnosti a ohrožují či dokonce znemožňují plnění smluvních závazků převzatých ještě v době, kdy s epidemií ani s opatřeními omezujícími podnikání nebylo počítáno. Snadno tak mohou nastat situace, kdy se smluvní strana **zcela mimovolně dostane do prodlení** se splněním svých závazků a bude vystavena zákonným či smluvním sankcím. Jak takovým situacím předejít a případně jak je vhodné se v nich zachovat, aby byly negativní dopady zmírněny či zcela eliminovány, o tom krátce pojednáme v následujícím textu.

Obecně

V prvé řadě, je třeba pamatovat na základní principy, na kterých je založeno soukromé právo. Soukromé právo chrání jen takové jednání, které nepůsobí bezdůvodně újmu druhým, přičemž soukromoprávní ochranu nepožívá jen princip *pacta sunt servanda*, tedy že smlouvy mají být dodržovány, nýbrž také ochrana lidského života a zdraví. Mimo jiné proto občanský zákoník částečně omezuje smluvní volnost obecným zákazem ujednání porušující dobré mravy a veřejný pořádek a zákazem zjevného zneužití práva.

Obecně tedy existují předpoklady pro úspěšné vyvázání se ze smluvních ujednání právě s odkazem **na specifické okolnosti**, které v daném konkrétním případě způsobují nutnost preference ochrany jiných zákonem chráněných zájmů než zájmu na dodržování smlouvy, na což je v případě sporu o (ne)plnění závazků v důsledku epidemie koronaviru jistě možné a vhodné se odvolávat.

Rozhodně to však neznamena, že lze bez hrozby sankce porušit všechny závazky, kterým v důsledku epidemie koronaviru a přijatými opatřeními je obtížné dostát, zvláště pak když byly právní následky v těchto případech smluvními stranami specificky sjednány. Uvedené generální korektivy však musí platit vždy a beze zbytku, a to bez ohledu na smluvní ujednání, neboť žádný výklad a použití právního předpisu nesmí vést k bezohlednému přístupu urážejícímu obyčejné lidské cítění a žádný obchod nesmí absolutně převážet nad obecným zájmem nad bezprostředně ohroženými životy.

Velice obsáhlý a kazuistický občanský zákoník ovšem jasně nasvědčuje tomu, že se zákonodárce nehodlal spoléhat jen na obecné principy a pravidla a rozhodl se upravit řadu situací specificky. Nyní se tedy zaměříme na situace, na které zákon pamatuje a upravuje blíže související práva, povinnosti, postupy a následky.

Změna okolností

Nekontrolovatelné šíření epidemie koronaviru může založit tzv. podstatnou změnu okolností ve smyslu ustanovení *§ 1765 odst. 1 občanského zákoníku*. Je třeba zdůraznit, že předpokladem pro aplikaci tohoto zákonného ustanovení je právě ona podstatnost změny okolností, tj. **vznik hrubého nepoměru mezi právy a povinnostmi stran zvýšením nákladů plnění nebo neúměrným snížením hodnoty předmětu plnění jedné z nich**. Nepodstatná změna okolností není z právního hlediska pro splnění závazku významná. Druhou, neméně důležitou podmínkou je, aby dotčená smluvní strana **nepřevzala na sebe nebezpečí změny okolností** dle *§ 1765 odst. 2 občanského zákoníku*.

Na tomto místě pokládáme za nutné poznamenat, že ujednání o převzetí rizika změny okolností se v posledních letech stalo velice častým prakticky ve všech druzích obchodních i jiných smluv a je mnohdy pokládáno za automatickou součást smlouvy, aniž by se smluvní strany reálně zabývaly smyslem, účelností a riziky takového ujednání, což se v současné krizové situaci může naplno projevit.

Jsou-li dány předpoklady pro aplikaci ustanovení občanského zákoníku o podstatné změně okolností, dotčená smluvní strana získává právo domáhat se vůči druhé smluvní straně **obnovení jednání o smlouvě**. Musí přitom však prokázat, že změnu okolností nemohla rozumně předpokládat ani ovlivnit, resp. že jí tato okolnost nebyla před uzavřením smlouvy známa. Uplatnění tohoto práva neopravňuje dotčenou stranu, aby odložila plnění.

Nedojde-li následně k dohodě stran na změně smlouvy, je možné **domáhat se u soudu změny smlouvy anebo jejího zrušení**. Soud ovšem není vázán návrhem a má široký prostor pro

vlastní uvážení o spravedlivých poměrech mezi stranami. Aby bylo možné domáhat se zásahu soudu, je nutné dále prokázat, že právo na obnovení jednání o smlouvě bylo uplatněno vůči

druhé smluvní straně v přiměřené lhůtě, přičemž platí vyvratitelná právní domněnka, že tato lhůta činí dva měsíce od doby, kdy se dotčená smluvní strana o podstatné změně okolností dozvěděla.

Uvedený postup, byť je v současné době poměrně hojně zmiňován jako možný a vhodný pro řešení situací vznikajících v souvislosti se stavem nouze vyvolaným epidemií koronaviru, lze bohužel označit za velice nepraktický, zvláště pokud není možné očekávat kooperaci druhé smluvní strany a je nutné spoléhat na pomoc soudu. V případě, kdy je druhá smluvní strana ochotna se dohodnout, není v podstatě nutné apelovat specificky na ustanovení [§ 1765 odst. 1 občanského zákoníku](#). Opačný stav vede k soudnímu sporu, který může snadno trvat i léta.

Za situace, kdy uplatnění práva na obnovení jednání o smlouvě neopravňuje smluvní strany k odkladu plnění, tento prostředek právní ochrany dotčené smluvní strany, která se bez vlastního přičinění a zavinění dostala do vysoce nevýhodného postavení vůči druhé smluvní straně, v naprosté většině myslitelných případů bude evidentně zcela bezzubý, snad s výjimkou optimistické úvahy o možné následné spoluodpovědnosti druhé smluvní strany za vzniklou újmu v důsledku neochoty se dohodnout na změně smlouvy.

O využití soudní ochrany dle [§ 1766 občanského zákoníku](#) tak lze uvažovat spíše u dlouhodobých rámcových smluv, avšak v těchto případech, jak pevně věříme, pravděpodobně nebude epidemie koronaviru, působit problémy dotčené smluvní straně tak dlouho, aby působila hrubý nepoměr mezi stranami ještě v době pravomocného rozhodnutí soudu [D](#). Ani využití hrozby postupu podle [§ 1766 občanského zákoníku](#) jako prostředku nátlaku na druhou smluvní stranu, aby přistoupila na dohodu o změně smlouvy, patrně k urovnání vztahů a obnovení rovnováhy vzájemných práv a povinností, což mělo být smyslem právní úpravy podstatné změny okolností, zpravidla nepovede.

Prodlení a vznik škody - vis maior jako liberační důvod

Faktor předvídatelnosti hraje roli i pro otázku odpovědnosti za včasné a řádné nesplnění závazku smluvní stranou v důsledku omezení jí způsobených epidemií koronaviru. Lze konstatovat, že u smluv uzavřených už v době, **kdy už bylo možno očekávat** výskyt koronaviru a souvisejících restriktivních opatření, se odpovědnosti za řádné a včasné nesplnění závazku s tímto odůvodněním **vyhnout spíše nepůjde**.

Je-li naopak uvedený předpoklad nepředvídatelnosti splněn, pak lze epidemii koronaviru pokládat z právního hlediska **za zásah tzv. vyšší moci (vis maior)**, na který občanský zákoník pamatuje právě v souvislosti s (ne)odpovědností za prodlení se splněním, popř. dokonce za nesplnění závazku, u kterého prodlení má za následek jeho zánik (tzv. fixní závazky – závazky, u kterých o opožděné plnění druhá strana nemůže mít zájem), a za vzniklou újmu.

Podle ustanovení [§ 2913 odst. 2 občanského zákoníku](#) platí, že ten, kdo poruší smluvní povinnost, se může zprostit povinnosti k náhradě újmy vzniklé v souvislosti s tímto porušením tehdy, **pokud prokáže**, že mu ve splnění dané povinnosti bránila mimořádná nepředvídatelná a nepřekonatelná překážka vzniklá nezávisle na jeho vůli, tedy právě *vis maior*.

Dále lze zmínit ustanovení [§ 1970 občanského zákoníku](#), podle kterého dlužník neplatí úrok z prodlení, pakliže za prodlení není odpovědný (zde právě z důvodu zásahu vyšší moci). Je ovšem třeba zdůraznit, že na *vis maior* se **nelze odvolat, nastala-li až po vzniku prodlení** se splněním smluvní povinnosti.

Dále považujeme za nutné upozornit, že *vis maior* jako liberační důvod směřuje **jen na odpovědnost za škodu jako následek porušení smlouvy, nikoli na smluvní sankce**. Dotčená smluvní strana se tak sice odvoláním na *vis maior* může zprostit odpovědnosti za škodu vzniklou porušením smlouvy, avšak neznamená to automaticky, že se zproští i např. povinnosti uhradit smluvní pokutu za takové porušení.

Zde se tedy opět otvírá prostor pro argumentaci právními principy, na kterých je postaveno soukromé právo, jmenovitě pak zneužitím práva na uplatnění smluvních sankcí či rozporem uplatnění takových nároků s dobrými mravy a veřejným pořádkem.

Následná nemožnost plnění

V praxi jistě mohou v důsledku epidemie koronaviru nastat i situace, kdy se splnění závazku ze smlouvy stane **objektivně zcela nemožným**, a to bez možnosti zhojení pozdějším plněním, využitím pomoci jiné osoby či vynaložením většího úsilí či vyšších nákladů. V takovém případě by se mohlo jednat o případy tzv. následné nemožnosti plnění upravené v [§ 2006 a násl. občanského zákoníku](#), se kterou se spojen automatický **zánik** dotčených nesplnitelných závazků.

K zániku závazku dochází zcela, pokud částečné plnění, které zůstalo reálně proveditelným, nemá pro věřitele význam, jinak jen z části, jejíž splnění se stalo nemožným. Zánik závazku je zde dán objektivně a dlužník by tedy neměl být stížen zákonnými ani smluvními sankcemi za jeho nesplnění, avšak o nemožnosti plnění **je povinen věřitele včas informovat**, jinak může nést odpovědnost za škodu vzniklou věřiteli právě v důsledku pozdního informování o nemožnosti plnění.

S ohledem na dočasný charakter přijatých veřejnoprávních opatření v souvislosti s epidemií koronaviru se domníváme, že nelze spoléhat na výklad, že se závazek stává nesplnitelným a

zaniká v případě, kdy právní předpisy vydané po uzavření smlouvy zakázaly dlužníkovi jednání, k němuž je smluvně zavázán. Přestože např. vládní opatření lze jistě považovat za právní

předpisy, jejich dočasný charakter obecně nekořesponduje s předpokladem následné nemožnosti plnění v podobě nesplnitelnosti závazku v pozdější době.

Závazky, které lze splnit opožděně, by takto zaniknout nemohly a závazky, u kterých opožděné plnění nemá pro věřitele význam, by zásadně měly podléhat režimu již výše zmíněných fixních závazků dle ustanovení § 1980 občanského zákoníku, tj. zaniknout již v důsledku samotného prodlení dlužníka. Argumentace následnou nemožností plnění tedy podle našeho názoru spíše **není na místě tam, kde přijatá veřejnoprávní opatření znemožní jen včasnost plnění.**

Tím se ovšem reálný rozsah praktických případů, kdy v důsledku epidemie koronaviru nastane následná nemožnost plnění, povážlivě **zužuje** a podle našeho názoru tak půjde spíše o zcela výjimečné situace.

Závěr

Jak je z výše uvedeného pojednání patrné, řešení sporů vzniklých z neplnění smluvních závazků v důsledku epidemie koronaviru a přijatých veřejnoprávních opatření, která řádné plnění omezují či znemožňují, nebude v praxi vůbec snadnou záležitostí, když některé právní instituty k tomuto účelu určené jsou v každodenní praxi využitelné jen málokdy či velmi složitě. Problematické mnohdy bude už samotné právní posouzení, zda závazek v daném konkrétním případě zanikl či nikoliv a zda je možné uplatnit právní sankce.

Vedle obecně doporučeníhodného řešení komplikací se včasným a řádným plněním dohodou smluvních stran, je na místě upozornit **na nutnost prevence sporů včasnou notifikací věřitele** o tom, že v důsledku epidemie koronaviru, resp. opatření proti jeho šíření, dlužník má či bude mít problém dostát svým závazkům.

Z pohledu tímto dotčených věřitelů je na místě zejména ostražitost před možnou snahou dlužníků „svádět“ na epidemii koronaviru i nesplnění smluvních povinností, které s ní buď žádnou souvislost nemají, nebo sice souvislost mají a řádné a včasné plnění epidemie skutečně komplikuje, ale dlužníci ji mohli a měli předvídat.

¹⁾ Reálně použitelnějším se naopak jeví postup podle § 2620 odst. 2 občanského zákoníku, který je speciální právní úpravou podstatné změny okolností platnou pro smlouvu o dílo, resp. konkrétně pro závazek dílo dokončit. Soud je v tomto případě oprávněn, shledá-li zcela mimořádnou nepředvídatelnou okolnost, která podstatně ztěžuje dokončení díla, rozhodnout o spravedlivém zvýšení ceny za dílo, anebo o zrušení smlouvy.

Celý text článku lze nalézt na

<https://www.epravo.cz/top/clanky/neplneni-smluvnich-zavazku-jako-mozny-dusedek-epidemie-koronaviru-covid-19-110910.html> (náhled 20.4. 2020)

2) K otázce trestného činu šíření nakažlivé lidské nemoci

K dni 2. 4. 2020 bylo nemocí COVID-19 nakaženo v České republice celkem 3604 osob a nemoc si vyžádala již 40 obětí ¹⁾.

V souvislosti s aktuální situací vláda s účinností od 13. 3. 2020 „*schválila novelu nařízení vlády, kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za nakažlivé lidské nemoci, nakažlivé nemoci zvířat, nakažlivé nemoci rostlin a škůdce užitkových rostlin s tím, že na seznam nakažlivých lidských nemocí byl nově doplněn koronavirus SARS-CoV-2. To znamená, že úmyslné šíření nového koronaviru bude nově trestným činem*“ ²⁾.

Vládou uváděné je však poněkud zavádějící; trestní zákoník totiž obsahuje dva trestné činy se „šířením nového koronaviru“ související, a to **a)** šíření nakažlivé lidské nemoci a **b)** šíření nakažlivé lidské nemoci z nedbalosti. Uváděnou nikoli exaktní informaci vlády publikovanou na jejích internetových stránkách pak bohužel přebírají také média, která s ní tak ne zcela správně seznamují veřejnost.

Ve vztahu k citované informaci přitom nelze v žádném případě dospět k závěru, že vláda stanovila, že v případě COVID-19 mohou být osoby činné trestně odpovědnými pouze za úmyslnou formu trestného činu šíření nakažlivé lidské nemoci; vzhledem k dělbě moci ve státě takto vláda postupovat nemůže.

Trestný čin šíření nakažlivé lidské nemoci a trestný čin šíření nakažlivé lidské nemoci z nedbalosti

Ustanovení § 152 trestního zákoníku (trestný čin šíření nakažlivé lidské nemoci) stanoví, že kdo úmyslně způsobí nebo zvýší nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé nemoci u lidí, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

Odst. 2 písm. b) tohoto ustanovení, které je nutné v současné době uvažovat, uvádí, že odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, za živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek.

Ustanovení § 153 trestního zákoníku (trestný čin šíření nakažlivé lidské nemoci z nedbalosti)

Asociace občanských poraden, z.s.
Sabinova 287/3, 130 00 Praha 3
IČO 65998642
Tel: 284 019 220
Email: aop@obcanskeporadny.cz
www.obcanskeporadny.cz

stanoví, že kdo z nedbalosti způsobí nebo zvýší nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé nemoci u lidí, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

Odst. 2 písm. a) tohoto ustanovení pak obdobně jako v předchozím případě stanoví, že odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, za živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek.

Ustanovení *§ 154 trestního zákoníku* pak uvádí, že vláda nařízením stanoví, co se považuje za nakažlivé lidské nemoci.

Uvedená ustanovení trestního zákoníku chrání život a zdraví lidí před nebezpečím rozšíření nakažlivých nemocí u lidí. Nakažlivými lidskými nemocemi ve smyslu ustanovení *§ 152 a 153 trestního zákoníku* jsou přitom ty lidské nemoci, které jsou se zřetelem na zmocňující ustanovení *§ 154 trestního zákoníku* uvedeny v *příloze č. 1* k již úvodem zmiňovanému *nařízení vlády č. 453/2009 Sb.*, kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za nakažlivé lidské nemoci, nakažlivé nemoci zvířat, nakažlivé nemoci rostlin a škůdců užitkových rostlin. Vláda svým *nařízením č. 75/2020 Sb.*, kterým se mění *nařízení vlády č. 453/2009 Sb.*, kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za nakažlivé lidské nemoci, nakažlivé nemoci zvířat, nakažlivé nemoci rostlin a škůdce užitkových rostlin, podle ustanovení *§ 154 trestního zákoníku* nařídila, že na konci *přílohy č. 1 k nařízení vlády č. 453/2009 Sb.* se **na samostatný řádek doplňují slova „COVID-19“**.

Zavlečením nakažlivé nemoci u lidí se rozumí vyvolání nebezpečí nakažlivé lidské nemoci v místech, kde se taková nemoc vůbec nevyskytuje, nebo alespoň ne v epidemické podobě ³⁾.

Rozšířením nakažlivé nemoci u lidí je pak zvýšení jejího nebezpečí v místech, kde se již vyskytuje v epidemické podobě ⁴⁾.

Jednáním pachatele musí být vždy nutně způsobeno bezprostřední nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé lidské nemoci. Znaky trestného činu šíření nakažlivé lidské nemoci a trestného činu šíření nakažlivé lidské nemoci z nedbalosti tak nebudou naplněny skutkem, kterým není způsobeno takové bezprostřední nebezpečí, nýbrž jen „pouhá“ možnost způsobení takového nebezpečí za určitých okolností, které však v době spáchání skutku ještě splněny nejsou ⁵⁾.

Co do objektivní stránky skutkové podstaty těchto trestných činů je dále důležité slovní spojení „u lidí“. Podle judikatury je „*trestný čin šíření nakažlivé lidské nemoci podle ustanovení § 152 trestního zákoníku ohrožovacím trestným činem a dopustí se jej ten, kdo úmyslně způsobí nebo zvýší nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé nemoci u lidí. Znaky tohoto*

trestného činu nejsou proto naplněny, jestliže dojde k ohrožení a k nakažení nemocí (...) jen u jediné osoby, vůči níž došlo k nebezpečným kontaktům pachatele, a nebylo prokázáno, že by ji dále šířila nebo přenášela" ⁶⁾.

Trestný čin je v těchto případech dokonán již samotným způsobením nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé nemoci u lidí.

Pokud jde o subjektivní stránku skutkové podstaty, v případě trestného činu šíření nakažlivé lidské nemoci podle ustanovení *§ 152 trestního zákoníku* jde o úmyslný ohrožovací trestný čin. Trestný čin je přitom ve smyslu *§ 15 odst. 1 trestního zákoníku* spáchán úmyslně, jestliže pachatel a) chtěl způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, nebo b) věděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn.

Na místě trestného činu šíření nakažlivé lidské nemoci z nedbalosti podle ustanovení *§ 153 trestního zákoníku* jde o nedbalostní ohrožovací trestný čin, postačí přitom i nedbalost nevědomá. Trestný čin je spáchán z nedbalosti, jestliže pachatel a) věděl, že může způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí, nebo b) nevěděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl. Měřítkem nedbalosti je zachování určité míry opatrnosti. Nedbalostně přitom jedná ten, kdo nedodržuje míru opatrnosti, ke které je 1) v rámci okolností povinen (objektivní vymezení), a 2) podle svých subjektivních možností je také schopen ji dodržovat (subjektivní vymezení) ⁷⁾.

Skutkovou podstatu předmětných trestných činů tak může naplnit např. osoba, která ví, že byla pozitivně testována na COVID-19 a v souvislosti s tímto byla příslušným způsobem informována o jejím nutném, s uvedeným souvisejícím, preventivním chování (omezení, zákazy), osoba, která nedodrží uložené podmínky karantény, anebo osoba, která vykazuje příznaky COVID-19 a na veřejnosti nepoužívá roušku.

Vedle toho je pak nutné uvědomit si také to, že pachatelem rozebíraných trestných činů nemusí být vždy jen osoba nakažená, resp. vykazující příznaky COVID-19; tímto může být i osoba zdravá, která kupříkladu ve stravovacím anebo zdravotnickém zařízení porušením své povinnosti vyvolá či zvýší nebezpečí zavlečení anebo rozšíření COVID-19.

Závěr

V praxi si lze snad mnohem lépe než trestný čin šíření nakažlivé lidské nemoci spáchaný v jeho úmyslné formě ⁸⁾ představit tento trestný čin spáchaný z nedbalosti. Ačkoli je to mnohdy obtížné a každý jeden případ je vždy nezbytné posuzovat individuálně, podle jeho nejmen-

ších zvláštností, vzhledem k tomu, v jaké míře a nakolik podrobně je veřejnost v současné době informována o stavu, vývoji a opatřeních týkajících se COVID-19, se lze přitom domnívat, že dovodit závěr o nedbalostní formě zavinění v daném případě by ze strany orgánů činných v trestním řízení jistě nebylo příliš obtížné. Lidé by tak měli jednoznačně dodržovat veškerá mimořádná opatření s aktuálním stavem související a k momentální situaci přistupovat velmi odpovědně, když v opačném případě se mohou vystavovat mj. též riziku jejich trestního stíhání.

Je možné uzavřít, že vláda ve vztahu ke dříve uvedené informaci uveřejněné na jejích internetových stránkách zjevně pochybila a vzhledem k možným důsledkům takového pochybení, resp. v zájmu právní jistoty obyvatel tohoto státu by bylo z její strany vhodné přistoupit k precizaci této informace.

Tento příspěvek vychází ze stavu ke dni 2. 4. 2020

¹⁾ Koronavirem v ČR onemocnělo 3604 lidí. Hejtmani musí vyhradit lůžka pro seniory. Deník.cz. Online. K dispozici na adrese https://www.denik.cz/z_domova/koronavirus-aktualne-cesko-nakazeni-20200402.html Citováno dne 2. 4. 2020.

²⁾ Vyhlášení nouzového stavu – co aktuálně platí. Vláda České republiky. Online. K dispozici na adrese https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/vyhlaseni-nouzoveho-stavu-180234/#Omezeni_volneho_pohybu. Citováno dne 2. 4. 2020.

³⁾ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1602.

⁴⁾ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1602.

⁵⁾ Srov. R 16/1969.

⁶⁾ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 3. 2018, sp. zn. 8 Tdo 1531/2017.

⁷⁾ Jelínek, J. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 6. vydání. Praha: Leges, 2017, s. 234.

⁸⁾ Srov. např. Japonec, který šel do baru roznášet koronavirus, na nákazu zemřel. iDNES. Online. K dispozici na adrese https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/japonsko-koronavirus.A200318_110940_zahranicni_jhr. Citováno dne 2. 4. 2020.

Celý text článku lze nalézt na
<https://www.epravo.cz/top/clanky/k-trestnemu-cinu-sireni-nakazlive-lidske-nemoci-110964.html> (náhled 20.4. 2020)

IV.

Články a názory

1) Jak je to s nepřítomností zaměstnance na pracovišti kvůli koronaviru?

Ačkoliv nejsem zastánce šíření poplašných zpráv (pozn.: autora článku) a paniky napříč společností, rád bych poskytl právní pohled na některé otázky, které mohou nastat v právních vztazích přímo či nepřímo nastat v důsledku epidemie označované jako COVID-19 ¹⁾. Řeč bude zejména o vztazích pracovněprávních.

Zaměstnanec je obecně povinen od okamžiku vzniku pracovního poměru vykonávat sjednanou práci osobně pro zaměstnavatele a činit tak na určeném místě ²⁾. Jistou výjimkou z této povinnosti je režim zaměstnance, který nepracuje na pracovišti zaměstnavatele, ale podle dohodnutých podmínek pro svého zaměstnavatele vykonává sjednanou práci, kterou si sám rozvrhuje ³⁾; těmito zaměstnanci mohou být například obchodní zástupci.

Pokud však u zaměstnance nastane taková překážka v práci, kterou právní řád předvídá, je zaměstnavatel povinen omluvit nepřítomnost zaměstnance po dobu trvání takové překážky a podle situace mu poskytnout i náhradu mzdy. Pro účely tohoto článku lze jako vhodný příklad uvést nepřítomnost zaměstnance po dobu dočasné pracovní neschopnosti nebo po dobu nařízené karantény ⁴⁾. V obou těchto případech náleží po dobu prvních 14 dnů trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo nařízené karantény náhrada mzdy ve výši 60 % průměrného výdělku ze strany zaměstnavatele ⁵⁾. Od 15. dne pak těmto zaměstnancům náleží i dávky nemocenského pojištění ze strany státu ⁶⁾. Sluší se podotknout, že s účinností od 1. 7. 2019 byla zrušena tzv. třídní karenční doba v průběhu které náhrada mzdy ze strany zaměstnavatele zmíněným zaměstnancům nenáležela ⁷⁾.

O vzniku **dočasné pracovní neschopnosti** rozhoduje ošetřující lékař zejména pokud zjistí, že zdravotní stav zaměstnance nedovoluje pro nemoc či úraz vykonávat pracovní činnost nebo pokud byl přijat k poskytnutí lůžkové péče ⁸⁾. O dočasné pracovní neschopnosti může být rozhodnuto se zpětnou účinností, nejvýše však 3 kalendářní dny zpětně ⁹⁾. Pokud ošetřující lékař o vzniku pracovní neschopnosti nerozhodne, avšak zaměstnanec se bude domáhat vydání rozhodnutí o tom, že vznikla, vydá ošetřující lékař rozhodnutí o tom, že dočasná pracovní neschopnost zaměstnance nevznikla ¹⁰⁾. O přezkoumání takového rozhodnutí pak může zaměstnanec do tří pracovních dnů požádat podle zákona o specifických zdravotních službách ¹¹⁾. S účinností od 1. 1. 2020 vydávají ošetřující lékaři ve věci dočasné pracovní neschop-

nosti tzv. e-neschopenky, které elektronicky zasílá orgánům sociálního zabezpečení a stejnou cestou se dostávají k zaměstnavatelům ¹²⁾. Zaměstnanec sice dostává rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti v tištěné podobě, tento však nemusí již předpokládat svému zaměstnavateli a vystavit tak případnému riziku nákazy další osoby.

Oproti tomu o **karanténním opatření či izolaci** osoby rozhodují orgány ochrany veřejného zdraví krajské hygienické stanice, ale i Ministerstvo zdravotnictví, krajské úřady nebo jiné orgány uvedené v zákoně o ochraně veřejného zdraví ¹³⁾. Uvedené orgány mohou v rámci karanténního opatření rozhodnout oddělení zdravé fyzické osoby, která byla v průběhu inkubační doby ve styku s infekčním onemocněním nebo pobývala v ohnisku nákazy ¹⁴⁾. Taková osoba je na základě karanténního opatření oddělena od ostatních fyzických osob a podrobí se lékařskému vyšetřování s cílem zabránit přenosu infekčního onemocnění ¹⁵⁾ v období, kdy by se toto onemocnění mohlo šířit. Oproti tomu při izolaci osoby dochází k oddělení fyzické osoby, která se již infekčním onemocněním nakazila – taková osoba je umístěna odděleně od ostatních fyzických osob a podmínky izolace musí s ohledem na charakter přenosu infekce zabránit jejímu přenosu na jiné fyzické osoby, které by mohly infekční onemocnění dále šířit ¹⁶⁾. Osoba, která onemocněla infekčním onemocněním, je povinna se podrobit izolaci, podávání stanovených léčivých přípravků, dodržovat různá omezení či příkazy, zajistit provedení dezinfekce či deratizace a zdržet se případných nežádoucích činností ¹⁷⁾. Jedná se tedy o zřetelný zásah do autonomie vůle dotčené osoby i do práva na její sebeurčení, nicméně takový zásah je odůvodněn legitimním cílem na ochraně společnosti.

S uvedenými karanténními opatřeními však nelze směřovat doporučení vydané osobám vracejícím se z potenciálních či potvrzeným výskytem infekčního onemocnění, aby po dobu inkubační doby (v tomto případě po dobu 14 dnů od návratu) nepřicházely do styku s jinými. Uvedené doporučení nemá povahu správního aktu podle zákona o ochraně veřejného zdraví a na základě něj nelze režim karantény či izolace nařídit. Je sice vhodné, aby taková osoba doporučení orgánu působících na úseku ochrany veřejného zdraví uposlechla a byla například v kontaktu s krajskou hygienickou stanicí, nicméně sama tato skutečnost **neomlouvá** nepřítomnost zaměstnance na pracovišti. Takovému zaměstnanci je možné doporučit dohodnout se se svým zaměstnavatelem na poskytnutí placeného či neplaceného volna, dovolené či práci z domu. Pokud takový zaměstnanec pociťuje příznaky (jakéhokoliv) onemocnění, může požádat ošetřujícího lékaře o vydání rozhodnutí ve věci jeho dočasné pracovní neschopnosti.

Pokud však zaměstnanec i přes výše uvedené na své pracoviště nedorazí, a vznikne mu tak neomluvená absence, vystavuje se riziku ze strany svého zaměstnavatele. Zaměstnavatel může v krajním případě přikročit k **okamžitému zrušení pracovního poměru** se zaměstnancem pro porušení povinností vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k jím vykonávané práci zvláště hrubým způsobem ze strany zaměstnance ¹⁸⁾. Jako právní předpis vztahující se k vykonávané práci zaměstnancem je nutno hodnotit i samotný zákoník práce, který zaměstnanci ukládá mj. povinnost vykonávat pro zaměstnance osobně ujednanou práci, pracovat řád-

ně podle svých sil a znalostí, využívat pracovní dobu k vykonání svěřených prací, být na začátku směny na pracovišti nebo prokázat zaměstnavateli existenci překážky v práci ¹⁹⁾. Podle soudní rozhodovací praxe je možné za zvlášť hrubé porušení povinností zaměstnance vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k jím vykonávané práci považovat neomluvenou absenci v trvání pěti dnů ²⁰⁾. Vždy je však nutné při hodnocení této skutečnosti přihlídnout k jednotlivým okolnostem případu, neboť uvedené pravidlo nelze generalizovat. Ústavní soud například rozhodl, že okamžité rozvázání pracovního poměru pro neomluvenou absenci v trvání 8 dnů je neplatné, a to právě proto, že v dané věci nebylo přihlédnuto ke konkrétním okolnostem ²¹⁾.

Další možností, jak by zaměstnavatel mohl postupovat, je dát zaměstnanci **výpověď**, a to buď z důvodu, pro který by mohl zaměstnavatel okamžitě zrušit pracovní poměr, nebo pro závažné porušení povinností vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k zaměstnancem vykonávané práci ²²⁾. Pokud se jedná soustavné ale méně závažné porušování takových povinností, lze zaměstnanci dát výpověď jen v případě, že mu byl v období posledních 6 měsíců zaslán tzv. vytýkácí dopis, ve kterém byl zaměstnanec na možnost výpovědi upozorněn. V případě výpovědi se tedy nevyžaduje porušení povinností zvlášť hrubým způsobem, ale toliko závažné porušení povinností. Jako takové závažné porušení povinností může být brána zřejmě již neomluvená absence zaměstnance v řádech několika dnů. Na rozdíl od okamžitého pracovního poměru skončí pracovní poměr až uplynutím výpovědní doby, která je – neujednají-li si zaměstnanec a zaměstnavatel v pracovní smlouvě nebo v jiném dokumentu jinak – v délce 2 měsíců ²³⁾.

Zaměstnavatel může k výpovědi přistoupit rovněž, pokud zaměstnanec poruší v prvních 14 dnech dočasné pracovní neschopnosti zvlášť hrubým způsobem režim dočasně práce neschopného pacienta, ²⁴⁾ neboť v tomto období, ve kterém mu vyplácí náhradu mzdy, je oprávněn kontrolu dodržování takového režimu provádět právě zaměstnavatel. Není vyloučeno, aby v takovém případě přistoupil zaměstnavatel i k okamžitému zrušení pracovního poměru, nicméně musela by být dána intenzita porušení povinností zaměstnance zvlášť hrubým způsobem ²⁵⁾.

Pokud byla mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem uzavřena pracovní smlouva, ale zaměstnanec ve sjednaný den nenastoupí do práce, aniž mu v tom brání překážka v práci (nebo se zaměstnavatel do týdne nedozví o této překážce), může zaměstnavatel rovněž od pracovní smlouvy odstoupit, což je jediný případ odstoupení od pracovní smlouvy, který je podle zákoníku práce možný ²⁶⁾.

Pokud je mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem sjednána **zkušební doba** v jejímž průběhu zaměstnanec onemocní, nebo je u něj nařízeno karanténní opatření, nelze v průběhu prvních 14 kalendářních dnů trvání takové překážky na straně zaměstnance pracovní poměr ve zkušební době ze strany zaměstnavatele ukončit ²⁷⁾. Zrušení pracovního poměru ve zkušební době

jinak nevyžaduje uvedení důvodu, jen toliko písemnou formu, v případě uvedených překážek je však zaměstnanec chráněn. O celodenní překážky v práci na straně zaměstnance se však zkušební doba prodlužuje ²⁸⁾.

Pokud se sám zaměstnavatel rozhodne některým zaměstnancům, kteří se navracejí z potenciálních nebo potvrzených míst výskytu infekčních onemocnění „nařídít karanténu“, měl by počítat s tím, že podobu takového nařízení bude povinen platit svému zaměstnanci **náhradu mzdy**, neboť se bude jednat o překážku na straně zaměstnavatele. V takovém případě bude náhrada mzdy poskytována ve výši 100 % průměrného výdělku ²⁹⁾. Výjimkou bude případ, kdy u zaměstnavatele nebude možné konat práci z důvodu karanténního opatření vydaného orgánem ochrany veřejného zdraví, kdy dostavení se na pracoviště bude skutečně z objektivních důvodů nemožné. V tomto případě se bude jednat **prostoj způsobený jinými provozními příčinami** ³⁰⁾, za který bude zaměstnanci náležet náhrada mzdy ve výši 80 % průměrného výdělku ³¹⁾. Zaměstnavatel se však se zaměstnancem může dohodnout na převedení na jinou práci, samozřejmě za předpokladu, že její výkon by nebyl omezen stejným karanténním opatřením.

Je ponecháno na vůli zaměstnavatele a zaměstnance, zda se dohodnou na výkonu práce zaměstnancem z domova (tzv. home office) nebo na jiném režimu, pokud by zaměstnavateli nevyhovoval výše nastíněný přístup. Zaměstnavatel může rovněž přistoupit k nařízení čerpání dovolené, ale v takovém případě musí splnit podmínky, které jsou na něj kladeny zákoníkem práce ³²⁾. Mezi takové podmínky lze zařadit i povinnost oznámit zaměstnanci čerpání dovolené alespoň 14 dní předem, pokud se se zaměstnancem nedohodne na kratší době ³³⁾. Je nutné však mít na paměti, že nařízení čerpání dovolené je nástrojem zaměstnavatele sloužící k zefektivnění jeho ekonomické činnosti a nelze jej použít (resp. zneužít) k obcházení zákona, neboť takové jednání by nepožívalo právní ochrany ³⁴⁾.

Jak již bylo predestřeno úvodem této práce, mým účelem při sepsání tohoto článku není přispět k vyvolávání neklidu ve společnosti, nýbrž objasnění základní právní problematiky, která se šíření uvedené nemoci týká. Pevně věřím, že zde uvedené informace naopak pomohou k uklidnění vzniklé situace.

¹⁾ Informace pro občany ohledně epidemie COVID-19 zveřejněné na internetových stránkách Ministerstva zdravotnictví.

²⁾ Srov. § 38 odst. 1 písm. b) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZP“).

³⁾ Srov. § 317 ZP. I na takového zaměstnance se však bude vztahovat úprava překážek v práci z důvodu dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény a náhrada mzdy mu za takovou pře-

kážku v práci bude po dobu prvních 14 dnů náležet, stejně tak dávky nemocenského pojištění od 15. dne. Neuplatní se na něj však právní úprava vztahující se k překážce na straně zaměstnavatele v podobě prostorů (srov. § 317 písm. a) ZP).

⁴⁾ Zákon však pamatuje i na jiné překážky na straně zaměstnance a rovněž tak i na jiné důležité osobní překážky upravené například nařízením vlády č. 590/2006 Sb., které však pro účely tohoto článku nejsou podstatné.

⁵⁾ Srov. § 192 odst. 1 ZP. K pojmu průměrný výdělek srov. § 351 a násl. ZP.

⁶⁾ Srov. § 26 odst. 1 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZNP“).

⁷⁾ Změna byla provedena zákonem č. 32/2019 Sb., který noveluje mj. i zákoník práce.

⁸⁾ Srov. § 57 odst. 1 písm. a) ZNP. Uvedený zákon obsahuje více důvodů pro rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti, nicméně uvedené jsou pro zaměření článku podstatné.

⁹⁾ Srov. § 57 odst. 2, odst. 3 ZNP.

¹⁰⁾ Srov. § 57 odst. 4 ZNP.

¹¹⁾ Srov. § 49 ve spojení s § 46 odst. 1 zákona č. 373/2011 Sb. o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o specifických zdravotních službách“).

¹²⁾ Srov. § 61 odst. 1 písm. e) ZNP. K uvedenému dni nabyly na účinnosti zákony č. č. 259/2017 Sb. a č. 164/2019 Sb., které do právního řádu České republiky s konečnou platností uvedené e-neschopenky zavedly.

¹³⁾ Srov. § 78 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně veřejného zdraví“).

¹⁴⁾ Srov. § 2 odst. 7 písm. a) zákona o ochraně veřejného zdraví. V rámci karanténního opatření může být rozhodnuto rovněž o lékařském dohledu (osoba podezřelá z nákazy se ve stanovených termínech musí dostavit ke kontrole) nebo rovněž o zvýšeném zdravotnickém dozoru.

¹⁵⁾ Infekčním onemocněním se podle § 2 odst. 5 zákona o ochraně veřejného zdraví rozumí příznakové i bezpříznakové onemocnění vyvolané původcem infekce nebo jeho toxinem, kte-

ré vzniká v důsledku přenosu tohoto původce nebo jeho toxinu z nakažené fyzické osoby, zvířete nebo neživého substrátu na vnímavou fyzickou osobu.

¹⁶⁾ Srov. § 2 odst. 6 zákona o ochraně veřejného zdraví.

¹⁷⁾ Srov. § 64 zákona o ochraně veřejného zdraví.

¹⁸⁾ Podle § 55 odst. 1 písm. b) ZP zaměstnavatel může výjimečně pracovní poměr okamžitě zrušit jen tehdy, porušil-li zaměstnanec povinnost vyplývající z právních předpisů vztahujících se k jím vykonávané práci zvlášť hrubým způsobem.

¹⁹⁾ Srov. § 38 odst. 1 písm. b) ZP, § 301 písm. a) ZP, § 301 písm. b) ZP, § 81 odst. 3 ZP, § 206 odst. 2 ZP.

²⁰⁾ Dle závěrů rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 25. 10. 2000, sp. zn. 21 Cdo 2530/99.

²¹⁾ Viz usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 6. 2019, sp. zn. III. ÚS 3794/18.

²²⁾ Podle § 52 písm. g) ZP zaměstnavatel může dát zaměstnanci výpověď jen z těchto důvodů jsou-li u zaměstnance dány důvody, pro které by s ním zaměstnavatel mohl okamžitě zrušit pracovní poměr, nebo pro závažné porušení povinnosti vyplývající z právních předpisů vztahujících se k zaměstnancem vykonávané práci; pro soustavné méně závažné porušování povinnosti vyplývající z právních předpisů vztahujících se k vykonávané práci je možné dát zaměstnanci výpověď, jestliže byl v době posledních 6 měsíců v souvislosti s porušením povinnosti vyplývající z právních předpisů vztahujících se k vykonávané práci písemně upozorněn na možnost výpovědi.

²³⁾ Srov. § 51 odst. 1, 2 ZP.

²⁴⁾ Srov. § 52 písm. h) ve spojení s § 301a ZP.

²⁵⁾ Jako příklad lze uvést situaci, kdy pacient, který je dočasně práce neschopný, odjede na dovolenou v trvání oněch 14 dnů.

²⁶⁾ Srov. § 34 odst. 3, 4 ZP.

²⁷⁾ Srov. § 65 odst. 1 in fine ZP.

²⁸⁾ Srov. § 35 odst. 4 in fine ZP.

²⁹⁾ Srov. § 208 ZP.

³⁰⁾ Jinou provozní příčinou však zcela jistě nebude, pokud se pracoviště zaměstnavatele stane z důvodu karanténního opatření v jiné oblasti hůře přístupné, nicméně stále se na něj bude zaměstnanec moci dostat osobními nebo veřejnými dopravními prostředky.

³¹⁾ Srov. § 207 písm. a) ZP.

³²⁾ Tyto podmínky jsou uvedeny v § 217 ZP a násl. a vyžaduje se pro ně mj. vypracování písemného rozvrhu čerpání dovolené, a to s předchozím souhlasem odborové organizace, pokud u zaměstnavatele působí.

³³⁾ Srov. § 217 odst. 1 in fine ZP.

³⁴⁾ Srov. § 6, § 8 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Celý text článku lze nalézt na

<https://www.epravo.cz/top/clanky/jak-je-to-s-nepřitomnosti-zamestnance-na-pracovisti-kvuli-koronaviru-110892.html> (náhled 22.4. 2020)

2) Ochrana osobních údajů ve světle epidemie koronavir

Současná situace ohledně epidemie koronaviru (COVID-19) ovlivňuje společenské vztahy napříč všemi odvětvími. Zájem společnosti se pochopitelně upíná k naději na nalezení řešení, jak se s touto nastalou epidemií v co nejkratším čase vypořádat. V současné době, kdy stále platí nouzový stav vyhlášený Vládou České republiky, byla přijata různá opatření za účelem zamezení rozšiřování epidemie, přičemž některá se ve svém důsledku dotýkají i základních práv a svobod občanů. V obecné rovině **je nouzový stav okolnost, která pochopitelně může legitimizovat omezení svobod, ovšem jen za předpokladu, že tyto restrikce budou úměrné a omezené jen na nezbytně dlouhou dobu.**

V souvislosti s nouzovým stavem je proto možné na aktuální situaci nahlížet i z pohledu ochrany základních práv a svobod, resp. v užším zaměření **z pohledu ochrany osobních údajů.** Přestože povinnosti v souvislosti se zpracováním osobních údajů by v žádném případě neměly jakkoliv komplikovat, nebo dokonce znemožňovat záchranu lidských životů, nemělo by docházet z nepřiměřených důvodů k jejich přehlížení či snad až ignoraci.

Problematika ochrany osobních údajů je stále významná z pohledu jednotlivce (subjektu údajů), obzvlášť v situaci, kdy se veřejnost každý den dozvídá prostřednictvím médií informace o zdravotním stavu osob, které byly pozitivně otestovány na COVID-19 a aktuálně se léčí.

Údaje o zdravotním stavu spadají do tzv. zvláštní kategorie osobních údajů podle článku 9 obecného nařízení ¹⁾ a jako takové požívají všeobecně zvýšené ochrany. Zneužití těchto údajů, případně jejich nevhodné a necitlivé užívání, totiž může také velmi významně zasáhnout do osobní sféry jednotlivců, ovlivnit jejich společenské vztahy v komunitě, a tím narušit jejich přirozené právo na ochranu osobnosti, respektive soukromí. Proto, ať již z důvodu předcházení nepřiměřeným reakcím veřejnosti na jakékoliv informace (i ty zatím nepotvrzené) o výskytu nákazy ²⁾, nebo předcházení možnému zneužití aktuální situace k jinak neoprávněnému shromažďování osobních údajů ze strany orgánů veřejné moci ³⁾ (nebo dokonce soukromých společností), by problematice ochrany osobních údajů minimálně ze strany odborné veřejnosti měla být stále (a věřme, že je) věnována adekvátní pozornost. Informování veřejnosti o průběhu epidemie koronaviru prostřednictvím médií je nepochybně žádoucí, ale také může znamenat potenciálně i narušení soukromí dotčených osob.

K situaci již vyjádřil své stanovisko rovněž Evropský sbor pro ochranu osobních údajů („EDPB“) ⁴⁾. Toto stanovisko se vyjadřuje k základním oblastem jako je zákonnost a základní zásady zpracování, užití mobilních dat o poloze mobilních zařízení a věnuje se rovněž oblasti zaměstnávání. Připomíná, že obecné nařízení je široký právní předpis stanovující pravidla, která platí i pro zpracování osobních údajů v situacích jako je tato souvisící s epidemií koronaviru.

Zákonnost zpracování orgány veřejné moci a zaměstnavateli

Výše uvedené stanovisko připomíná, že pokud jde o zákonnost zpracování osobních údajů orgány veřejné moci a zaměstnavateli v souvislosti s epidemií, obecné nařízení umožňuje jejich zpracování, a to v souladu s národním právem a za podmínek v něm stanovených. Pokud je zpracování nezbytné z důvodu významného veřejného zájmu v oblasti veřejného zdraví, není potřeba se opírat o souhlas subjektů údajů. Dle Úřadu pro ochranu osobních údajů v konkrétních situacích je zaměstnavatel povinen postupovat tak, aby předcházel rizikům, odstraňoval je nebo minimalizoval – mluví se o tzv. prevenční povinnosti. Zaměstnavatel je tedy v situaci ohrožení povinen přijmout potřebná ochranná opatření odpovídající daným okolnostem. Je přirozeně vhodné postupovat v součinnosti s orgány ochrany veřejného zdraví, kterým je také zaměstnavatel v některých situacích povinen ohlásit skutečnosti stanovené právní úpravou. Zaměstnavatelé musí také v rámci preventivní povinnosti informovat o rizicích vhodným způsobem ostatní zaměstnance. Takové riziko může spočívat v tom, že na pracovišti se vyskytuje nebo vyskytovala nakažená osoba. Tehdy zaměstnavatel postupuje tak, že učiní veškerá nezbytná opatření. Skutečnosti o konkrétní osobě by měl zaměstnavatel sdělovat pouze v rozsahu nezbytném k ochraně zdraví, vždy tak aby nebyla dotčena důstojnost a integrita této osoby ⁵⁾.

Podle stanoviska EDPB *„obecné nařízení také předpokládá odchylky ze zákazu zpracování určitých zvláštních kategorií osobních údajů, jakými jsou zdravotní údaje, kde je to nutné z*

důvodů významného veřejného zájmu v oblasti veřejného zdraví (Článek 9, odst. 2, písm. i), na základě práva Unie nebo členského státu nebo kde je to nutné pro ochranu životně důležitých zájmů subjektu údajů (Článek 9, odst. 2, písm. c), přičemž recitál 46 výslovně zmiňuje monitorování epidemií.“

Využití tzv. chytré karantény

Velmi aktuální je rovněž otázka zpracování osobních údajů v souvislosti s využitím systému tzv. chytré karantény (neboli orientačního trasování polohy osob), využívající zejména údaje o poloze z mobilních telefonů a údajů o době a místě použití elektronického platebního prostředku. Tato data, která jsou zásadně chráněna v rámci důvěrnosti komunikace a bankovního tajemství, mohou správci využívat pouze v anonymizované podobě nebo se souhlasem subjektů údajů. V případě chytré karantény je základní myšlenkou vytvoření mapy o pohybu infikovaného člověka za určité časové období, a to za využití výše zmíněných údajů.

Vláda České republiky usnesením ze dne 18. 3. 2020 schválila nastavení pravidel a vytvoření právního rámce tzv. chytré karantény, a to za následujících podmínek. Ministerstvo zdravotnictví pověřilo Krajskou hygienickou stanicí (KHS) Praha uzavřením smlouvy o spolupráci, na základě které bude dodavatel kontaktovat osobu s pozitivním výsledkem na COVID-19 a v případě jejího předchozího souhlasu, získaného KHS Praha, využije provozní a lokalizační údaje jejího mobilního telefonu k vyhledávání osob, se kterými nakažený člověk byl v relevantním kontaktu a které mohou být ohroženy nákazou. V případě využití prostředků elektronického platebního styku se postupuje obdobně, s tím, že data bank jsou získány nejdříve KHS Praha a následně, s předchozím souhlasem dotčených osob, předány dodavateli za účelem jejich kontaktování. Pokud nakažený nebude souhlasit s poskytnutím údajů od operátora a banky, bude s ním hygienik vést rozhovor, během kterého se ho rovněž bude snažit zjistit, kde všude se pohyboval a s jakými dalšími lidmi se potkal. Potenciálně nakažení by měli být následně co nejrychleji izolováni a testováni ⁶⁾.

Záměr Vlády založit používání těchto údajů k trasování obyvatel na základě jejich souhlasu může pramenit ze snahy o co nejvyšší míru transparentnosti a informovanosti v rámci společnosti. Ne všechna zavedená opatření totiž mají ve společnosti všeobecný konsenzus. Leckdo by mohl namítnout, že ze strany orgánů veřejné moci může docházet až k zneužití současné situace k neodůvodněnému zásahu do soukromí obyvatel.

Z pohledu ochrany osobních údajů se nabízí otázka, zdali je vyžadování souhlasu osob v daném případě vhodným právním titulem pro zpracování potřebných údajů (údajů o pohybu infikovaných osob). Výše uvedené stanovisko EDPB říká, že pokud je zpracování nezbytné z důvodu významného veřejného zájmu v oblasti veřejného zdraví, není potřeba se za těchto okolností opírat o souhlas jednotlivců. Právním titulem by mohl tedy být spíše *čl. 6 odst. 1 písm. e) GDPR*. V takovém případě je však vyžadování souhlasu subjektů údajů právním titu-

lem již nadbytečným, a z pohledu GDPR (pozn. autora zprávy: GDPR - Obecné nařízení o ochraně osobních údajů neboli General Data Protection Regulation) tedy nesprávným.

Co se týče veřejnosti, může být vyžadování souhlasu vnímáno jako správný krok, nicméně z pohledu právní úpravy bude minimálně diskutabilní. Prozatím se však ukazuje, že občané z drtivé většiny souhlas poskytují ⁷⁾.

Pokud odhlédneme od právního titulu pro zpracování osobních údajů, určitě je žádoucí, že Vláda České republiky si je vědoma možných problematických aspektů spojených s využíváním tzv. chytré karantény, z nichž některé již byly výše nastíněny. V předkládacím návrhu k tomuto opatření je uvedeno, že „*při vyžadování a poskytování předmětné součinnosti nezbytné v maximální míře respektovat základní principy ochrany nejen výše uvedeného veřejného zájmu na ochraně veřejného zdraví, ale i ústavní práva na ochranu soukromí a osobních údajů. Oba tyto zájmy musí být vždy v potřebné rovnováze, proto informace musí být poskytnuty pro zákonný účel a pouze pro ten také dále využity, rozsah poskytnutých informací musí být přiměřený pro naplnění/dosažení daného účelu a nesmí jít tedy nad jeho nezbytný rámec, a rovněž je třeba, aby ani případná doba, po kterou budou takové informace poskytovány, nepřesáhla hranici nezbytnou pro naplnění/dosažení vymezeného účelu*“.

Opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 19. 3. 2020 upravilo následující podmínky fungování tohoto systému, jejichž uplatnění v praxi budeme sledovat v nejbližších dnech.

„Před vyslovením souhlasu musí být proto osoby příjemcem těchto údajů zřetelně a jasně informovány alespoň o tom, že:

- údaje nebo výsledky zpracování budou subjekty podle bodu I. předávány příjemci, který bude jejich správcem,*
- výlučným účelem zpracování údajů je provedení epidemiologického trasování přenosu COVID-19 a k provedení identifikace rizikových skupin obyvatelstva až na úrovni jednotlivých uživatelů ohrožených COVID-19,*
- operátorem budou zpracovány a předány provozně lokalizační údaje za dobu maximálně tří týdnů zpětně a v případě bank budou zpracovány a předány některé existující údaje o využití elektronického platebního prostředku,*
- subjekt údajů je oprávněn vzít souhlas kdykoli zpět.*

Údaje podle bodu I. lze uchovávat pouze po dobu nezbytně nutnou pro splnění účelu. Tato doba nesmí být nikdy delší než 6 hodin. Údaje podle bodu I., které nejsou v jednotlivých případech nadále nezbytné ke splnění účelu, se vymažou bezprostředně po ukončení doby zpracování, nejdéle však v uvedené lhůtě 6 hodin.“ ⁸⁾

Závěr

Jak připomíná EDPB ve svém stanovisku, „opatření využívající údaje jinak chráněné zásadami důvěrnosti komunikace a bankovního tajemství musí být v souladu s Chartou základních práv a s Evropskou úmluvou o lidských právech a základních svobodách. Podléhají navíc i soudnímu dohledu ze strany Soudního dvora Evropské unie a Evropského soudu pro lidská práva. V případě nouzových situací by tato praxe měla být přísně omezena na dobu trvání dané nouze“. Přestože je všeobecná pozornost pochopitelně upínána k co nejefektivnějšímu zvládnutí epidemie, správci nemohou zcela rezignovat na dodržování standardu ochrany osobních údajů. Zveřejněné podmínky fungování systému tzv. chytré karantény neodpovídají na to, jak by měl být souhlas udělen (příp. zdali je vůbec nezbytný) nebo kdo bude mít přístup k datům. I z těchto důvodů bude nadále důležité sledovat, jak budou probíhat operace zpracování a zda budou přiměřeně respektovány základní zásady ochrany osobních údajů.

¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)

²⁾ Dva senátoři, kteří byli v Itálii, museli do karantény. Nákazu koronavirem u nich testy neprokázaly, iRozhlas.cz [online]. [cit. 2020-04-06]. K dispozici na adrese https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/karantena-senatori-italie-koronavirus_2003121124_hag

³⁾ KNAPOVÁ, Adéla a Bohumil PEČINKA, Šmírování díky koronaviru: Vláda chce využít krize ke sledování občanů, citlivá data bude sbírat i po karanténě. Reflex.cz [online]. [cit. 2020-04-06]. K dispozici na adrese <https://www.reflex.cz/clanek/rozhovory/100467/smirovani-diky-koronaviru-vlada-chce-vyuzit-krize-ke-sledovani-obcanu-citliva-data-bude-sbirat-i-po-karantene.html>

⁴⁾ Stanovisko Sboru ke zpracování osobních údajů v souvislosti s propuknutím nákazy COVID-19, Úřad pro ochranu osobních údajů [online]. [cit. 2020-04-06]. K dispozici adrese <https://www.uoou.cz/stanovisko-sboru-ke-zpracovani-osobnich-udaju-v-souvislosti-s-propuknutim-nakazy-covid-19/d-40769>

⁵⁾ Ke zpracování osobních údajů v rámci opatření proti šíření koronaviru, Úřad pro ochranu osobních údajů [online]. [cit. 2020-04-06]. K dispozici >>> zde. <https://www.uoou.cz/ke-zpracovani-osobnich-udaju-v-ramci-opatreni-proti-sireni-koronaviru/ds-6134/archiv=1&p1=2611>

⁶⁾ Co je chytrá karanténa? Mohla by nahradit plošná opatření a pomoci rychle zvládnout epi-

demii, iRozhlas.cz [online]. Praha [cit. 2020-04-06]. K dispozici na adrese https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/chytra-karantena-cesko-koronavirus-rousky-trasovani_2003302002_ada

7) Chytrá karanténa (téměř) v praxi. Skoro všichni oslovení souhlasili s využitím dat, říká vládní zmocněnec, ct24.ceskatelevize.cz [online]. [cit. 2020-04-06]. K dispozici na adrese <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3071576-chytra-karantena-temer-v-praxi-skoro-vsichni-osloveni-souhlasili-s-vyuzitim-dat-rika>

8) Mimořádné opatření – nařízení pro operátory veřejných mobilních komunikačních sítí a banky [online]. [cit. 2020-04-06]. K dispozici na adrese <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3071576-chytra-karantena-temer-v-praxi-skoro-vsichni-osloveni-souhlasili-s-vyuzitim-dat-rika>

Celý text článku lze nalézt na
<https://www.epravo.cz/top/clanky/ochrana-osobnich-udaju-ve-svetle-epidemie-koronaviru-110972.html> (náhled 20.4. 2020)

V.

Nové právní předpisy

Ve sledovaném období od 31.3. 2020 do 24. 4. 2020 bylo vydáno celkem 59 předpisů a obdobných závazných aktů českého právního pořádku, z toho 5 sdělení ministerstva a jiných oprávněných orgánů, 0 sdělení úřadů, 0 sdělení Státní volební komise, 1 sdělení Národní rozpočtové rady, 5 nařízení vlády, 22 usnesení vlády, 3 vyhlášky, 19 zákonů, 0 úplné znění zákona, 3 nálezy Ústavního soudu, 0 sdělení Ústavního soudu, 0 ústavní zákon, 0 usnesení Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, 0 Rozhodnutí vlády České republiky, 1 Rozhodnutí prezidenta republiky, 0 Rozhodnutí předsedy Senátu Parlamentu České republiky, 0 Zákonné opatření Senátu a 0 Usnesení Poslanecké sněmovny o schválení zákonného opatření Senátu.

Za monitorované období byly schváleny a publikovány ve Sbírce zákonů m. j. některé předpisy, které se mohou úzce dotýkat činnosti OP a doporučuji je tedy zaznamenat a doplnit jimi vedený archiv potřebných právních předpisů jednak pro operativní poskytování poradenských služeb a jednak pro informaci.

Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí č. 171/2020 Sb., o rozhodné částce pro určení celkové výše mzdových nároků vyplacených jednomu zaměstnanci podle zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů - rozhodná částka pro určení celkové výše mzdových nároků vyplacených jednomu zaměstnanci je pro období od 1. května 2020 do 30. dubna 2021 částka 34 125 Kč.

Asociace občanských poraden, z.s.
Sabinova 287/3, 130 00 Praha 3
IČO 65998642
Tel: 284 019 220
Email: aop@obcanskeporadny.cz
www.obcanskeporadny.cz

Zákon č. 163/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – jedná se o rozsáhlou novelu občanského zákoníku, která mění např. pasáže týkající se předkupního práva při převodu spoluvlastnického podílu (§ 1124 a 1125), kde mj. dochází ke zrušení dosavadního pravidla o časově neomezeném předkupním právu spoluvlastníků nemovité věci a stanoví se obecná pravidla pro převody podílu všech věcí ve spoluvlastnictví (nejen nemovitostí) v případech, kdy spoluvlastníci nemohli svá práva a povinnosti od počátku ovlivnit; dále se stanoví podmínky pro převod podílu v případě spoluvlastnictví k zemědělskému závodu, ustanovení o bytovém spoluvlastnictví, tato ustanovení se mění podstatně zejména v zájmu zjednodušení a zpřesnění, dále týkajících se zvláštních ustanovení o nájmu bytu a nájmu domu, kde se mění ustanovení o zakázaných ujednáních, zrušují se zvláštní ustanovení o nájmu družstevního bytu a bytu ve vlastnictví právnické osoby a zpřesňují se ustanovení o jistotě.

Zákon č. 162/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů – tato novela zakazuje odstavovat na pozemních komunikacích (dálnicích, silnicích, místních komunikacích a veřejně přístupných účelových komunikacích) vozidla, která jsou po dobu více než 6 měsíců bez platné pravidelné technické prohlídky (STK) nebo která jsou technicky nezpůsobilá podle zjištění technické prohlídky nebo technické silniční kontroly a současně stanoví podmínky pro odstranění takového silničního vozidla, resp. zaniklého silničního vozidla z pozemní komunikace.

Pozn.) text psaný *zelenou kurzivou* je citace znění ustanovení z právního předpisu nebo výňatek z textu související literatury či výňatek z textu rozhodnutí orgánu anebo upozornění na odkaz ustanovení právního předpisu nebo dotčeného dokumentu

Zpracoval: JUDr. Karel J a r e š

Dne 28. dubna 2020